

EVANJELICKÁ SPOJENÁ ŠKOLA MARTIN

**SMERNICA RIADITEĽA ŠKOLY O PREVENCII
A RIEŠENÍ ŠIKANOVANIA ŽIAKOV
V EVANJELICKEJ SPOJENEJ ŠKOLE MARTIN**

F002.0
RZ: AC
Strana 1/14
Vydanie 1

OZNAČENIE: SM01.0

**NÁZOV: SMERNICA RIADITEĽA ŠKOLY O PREVENCII A RIEŠENÍ
ŠIKANOVANIA ŽIAKOV V EVANJELICKEJ SPOJENEJ ŠKOLE
MARTIN**

Meno a funkcia	Podpis	Dátum
Vypracoval: Mgr. Alexandra Auxtová, školský psychológ Mgr. Alena Buřovská koordinátor prevencie		
Schválil: Mgr. Jozef Sopoliga riaditeľ ESS		

Platnosť smernice od: 01. 01. 2019

ÚVOD	3
1 ČL. 1 ÚVODNÉ USTANOVENIA	3
2 ČL. 2 CHARAKTERISTIKA ŠIKANOVANIA	3
2.1 Charakteristika:.....	3
2.2 Príčiny šikanovania.....	3
2.3 Podstatné znaky šikanovania	4
2.4 Kto je agresor ?.....	4
2.5 Kto býva najčastejšie obeťou šikanovania?.....	4
2.6 Priestupková a trestno-právna zodpovednosť.....	6
3 ČL. 3 PREVENCIA	7
4 ČL. 4 METÓDY RIEŠENIA ŠIKANOVANIA	9
4.1 Postup v prípade zistenia šikanovania	9
4.2 Zásady vedenia rozhovoru s aktérmi šikanovania, svedkami a zz:	11
4.3 Metódy riešenia šikanovania	12
5 ČL. 5 OPATRENIA NA RIEŠENIE SITUÁCIE	13
6 ČL. 6 SPOLUPRÁCA ŠKOLY S ORGÁNMI ČINNÝMI V TRESTNOM KONANÍ A ORGÁNOM SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY	13
7 ČL. 7 SPOLUPRÁCA ŠKOLY SO ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCAMI ŽIAKOV, OSOBAMI, KTORÉ SA OSOBNĚ STARAJÚ O DIEŤA ALEBO ZARIADENÍM, V KTOROM JE ŽIAK UMIESTNENÝ NA ZÁKLADE ROZHODNUTIA SÚDU	14
8 ČL. 8 ÚČINNOSŤ	14

ÚVOD

Riaditeľ Evanjelickej spojenej školy v súlade so smernicou č.36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach Ministerstva školstva, vedy a výskumu a športu SR, podľa § 3 písm. d) a o) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) v súlade s článkom 11 ods. 2 písm. f) druhým bodom Organizačného poriadku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu vydáva túto smernicu:

1 ČL. 1 ÚVODNÉ USTANOVENIA

- Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov (ďalej len „žiak“), možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona.
- Ustanovenia tejto smernice o škole sa rovnako vzťahujú aj na školské zariadenie Evanjelickej spojenej školy.

2 ČL. 2 CHARAKTERISTIKA ŠIKANOVANIA

2.1 Charakteristika:

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cieľné a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví. Účastníkmi šikanovania sú agresor a jeho obeť. Dôležité je presné určenie agresora, ktorým môže byť jednotlivec, alebo skupina.

2.2 Príčiny šikanovania

Šikanovanie má veľa príčin. Niektoré sú známe na prvý pohľad, iné sú jasné až vtedy, keď ideme do hĺbky problému. Psychológovia uvádzajú nasledovné hlavné príčiny šikanovania:

- **túžba po moci**, ovládať druhého človeka,
- **motív krutosti**, človeku niekedy pôsobí potešenie, keď vidí druhých trpieť,
- **zvedavosť**, týrať druhého, je tak trochu experiment,
- **nuda**, túžba po senzácii,

2.3 Podstatné znaky šikanovania

2.3.1 Základné znaky šikanovania sú:

- úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému,
- agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- opakované útoky,
- nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou.

2.3.2 Spôsoby šikanovania:

- **fyzické násilie** - bitie, kopanie, strkanie, fackanie, ťahanie za vlasy, pichanie a strkanie rôznymi predmetmi, napríklad v škole kružidlom, perom, pravítkom a pod.,
- **slovné násilie** - nadávanie, posmievanie, vysmievanie, urážanie, zosmiešňovanie, vyhrážanie a pod.,
- **psychická manipulácia** - plnenie nezmyselných prianí agresora, vydieranie agresorom, nosenie vecí, peňazí, desiat, písanie úloh a pod.,
- **poškodzovanie a kradnutie vecí** - ničenie školských pomôcok a osobných vecí obeť, počarbanie zošitov, trhanie knížiek, lámanie pravítok, špinenie a ničenie oblečenia a pod.

2.4 Kto je agresor ?

Agresorom môže byť jedinec, ktorý:

- je nadpriemerne telesne zdatný, silný, obratný (hlavne pri fyzických útokoch),
- s veľmi dobrou inteligenciou, ktorá umožňuje vymýšľať rafinované formy agresie, čím môže nahrádzať nedostatok fyzickej sily,
- sebaistý, neúzkostný
- typická je túžba dominovať, ovládať druhých, presadzovať sa
- ľahko sa uráža a je vzťahovačný
- ubližovanie druhým mu spôsobuje radosť
- chce sa týmto spôsobom zaradiť do partie

2.5 Kto býva najčastejšie obeťou šikanovania?

Obeťou šikanovania sa môže stať každý. Kritériá na jej výber v kolektíve sú rozmanité. Niekedy je to otázkou náhody. Avšak často to býva práve žiak, ktorý sa od ostatných odlišuje.

2.5.1 Najčastejšie sa terčom agresie stávajú tieto deti:

- deti, ktoré sa dobre učia, ochotne pomáhajú, sú usilovné a svedomité.

- deti, ktoré sa od skupiny odlišujú pre nejakú zvláštnosť - handicapované dieťa a pod.,
- deti, ktoré majú v škole málo kamarátov,
- deti, ktoré ťažšie nadväzujú kontakty,
- deti citlivé, tiché, utiahnuté, nepriebojné, slabšie, pomalšie;
- deti zo sociálne slabších vrstiev - menej atraktívne oblečené, hygienicky zanedbané,
- jedinci, ktorí provokujú agresiu vlastným správaním,
- obeť mávajú nízke sebavedomie, považujú sa za hlúpe a nezaujímavé, submisívne sa podriaďuje. Ťažko sa presadzujú medzi rovesníkmi.

2.5.2 Podľa čoho môžete rozoznať, že je dieťa šikanované?

Šikanované deti často nevedia rodičom, učiteľom ani iným dospelým osobám povedať o tom, že sú šikanované, ale svojim zmeneným správaním skryto volajú o pomoc:

- počas prestávok bývajú samy a nemajú kamarátov;
- pôsobia smutne, neisto, ustrašene,
- pod rôznymi výhovorkami sa vyhýbajú škole – zvyšuje sa počet ich ospravedlnených, a postupne aj neospravedlnených hodín v škole,
- spolužiaci ho prehládajú, odmietajú, nechcú vedľa neho sedieť,
- vyhľadáva „bezpečnú“ cestu domov – pripája sa k nejakým dospelým, vyčkáva, kým všetci spolužiaci neodídu,
- náhle sa zhoršuje jeho školský prospech,
- má odreniny, modriny, škrabance, ktoré nevie vysvetliť,
- často ho pred odchodom do školy pobolieva hlava, brucho.

2.5.3 Šikanovanie sa prejavuje:

a) v priamej podobe:

- fyzickými útokmi
- urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením
- príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť
- odcudzením vecí
- vyhrážaním, zastrášaním, vydieraním
- zneužitím osobných údajov, fotografií
- šírením nepravdivých informácií
- kyberšikanou

b) v nepriamej podobe:

- prehliadanie, ignorovanie obeť
- zámerné vyčleňovanie z kolektívu
- násilné vystavovanie agresívnym situáciám
- psychické ubližovanie

2.5.4 **Kyberšikanou rozumieme:**

Priamu formu šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie IKT (telefón, tablet, internet, sociálne siete) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

2.5.5 **Znaky kyberšikany:**

- sociálna alebo psychická prevaha agresora (môže byť aj fyzická)
- agresor zostáva často v anonymite
- útok agresora na obeť nemusí byť fyzický
- útoky agresora môžu byť vďaka internetu častejšie a rýchlejšie
- útoky sú prístupné viacerým ľuďom
- útok je možné uskutočňovať z rôznych miest a dlhší čas
- obeť nemusí vedieť dlhšiu dobu identifikovať útoky ani agresora

2.6 **Priestupková a trestno-právna zodpovednosť**

Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.

Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin:

ublíženia na zdraví, obmedzovania osobnej slobody, lúpeže, vydierania, hrubého nátlaku, nátlaku, porušovania domovej slobody, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, krádeže, neoprávneného užívania cudzej veci, poškodzovania cudzej veci, nebezpečného vyhrážania sa, nebezpečného prenasledovania, výroby detskej pornografie (ak sa osoby do 18 rokov fotia nahé, vyrábajú detskú pornografiu), rozširovania detskej pornografie (ak fotky pošlú šíria detskú pornografiu), prechovávanl detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení, ohovárania.

Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku.

Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkého veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

Šikanovanie nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované a pedagóg musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc. Pedagogický alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin: neprekazenia trestného činu, neoznámenia trestného činu alebo ublíženia na zdraví podľa Trestného zákona.

3 ČL. 3 PREVENCIA

Prevenia šikanovania sa zabezpečuje formou:

- a) **súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu** vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém
- osobný a sociálny rozvoj,
 - mediálna výchova,
 - multikultúrna výchova,
 - ochrana života a zdravia,
 - výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
 - výchova k občianstvu,
 - boj proti extrémizmu,
 - výchova k manželstvu a rodičovstvu a
- b) **súťaží, hier, prednášok alebo diskusií** organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi

Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti²⁵ alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov²⁶ (ďalej len „osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa“) alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia.

²⁵⁾ § 48 Zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²⁶⁾ § 103 Zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania

- a) všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,
b) zamestnancov školy príslušnej školy,
c) osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
d) zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania.
Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä

- a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
- b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
- c) určuje v školskom poriadku pravidlá:
 - správania sa vrátane sankcií za ich porušenie,
 - používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,
- d) rozpracúva **podrobnosti prevencie** a riešenia šikanovania žiakov vo vnútornom predpise školy,
- e) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- f) **oboznamuje** pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- g) **informuje o postupe** pri zistení šikanovania, najmä:
 - pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
 - žiakov,
 - zákonných zástupcov žiaka,
 - osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
 - zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- h) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- i) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania,
- j) **zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie** šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- k) **spolupracuje s odbornými zamestnancami** príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,
- l) **zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu**, radu školy a zriaďovateľa.
- m) **zabezpečuje možnosť anonymného nahlásenia šikanovania** pre žiakov a ich rodičov, a to:
 - **Online** – bude bližšie špecifikované a verejné oznámené prostredníctvom informačných prostriedkov školy
 - **(Online, prísne dôverným** mailom na adresu: alexandra.auxtova@essmt.sk, alena.bulovska@essmt.sk)
 - **Fyzicky**, prostredníctvom **SCHRÁNKY DOVERY**, ktorá je umiestnená v priestoroch školskej knižnice, 1x týždenne kontrolovaná, s výhradným prístupom školského psychológa/výchovného poradcu.

	EVANJELICKÁ SPOJENÁ ŠKOLA MARTIN	F002.0 RZ: AC Strana 9/14 Vydanie 1
	SMERNICA RIADITEĽA ŠKOLY O PREVENCII A RIEŠENÍ ŠIKANOVANIA ŽIAKOV V EVANJELICKEJ SPOJENEJ ŠKOLE MARTIN	

Do schránky dôvery je potrebné uviesť nasledovné údaje: kto je obeť šikanovania, meno, trieda, konkrétne prejavy zaznamenané šikany, obdobie v ktorom boli zaznamenané, mená prípadných svedkov, meno (nepovinné), alebo vzťah oznamovateľa k obeti

4 ČL. 4 METÓDY RIEŠENIA ŠIKANOVANIA

Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania. Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä:

- a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
- b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
- c) vykonáva opatrenia na zabránenie nožnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
- d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
- e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
- f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
- g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
- h) kontaktuje vo vzťahu k obeti, agresorovi a svedkovi šikanovania
 - zákonných zástupcov,
 - osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
 - zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
 - zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
- i) kontaktuje miestne príslušné centrum,
- j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
- k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
- l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

4.1 Postup v prípade zistenia šikanovania

4.1.1 HLAVNÉ ZÁSADY:

- Situáciu nebagatelizovať, zachovať pokoj
- Chrániť zdroj informácií, neprezradiť ho
- Prezradiť čo najmenej o tom, čo už o situácii vieme

- Všetky výpovede starostlivo zaznamenať

4.1.2 VŠEOBECNÝ POSTUP:

V prípade, že v priestoroch školy počas vyučovania, na športoviskách resp. na školských akciách sa zistí prípad šikanovania, je každý pedagogický a nepedagogický zamestnanec povinný postupovať nasledovným spôsobom:

- a) Zamestnanec, ktorý zistí prípad šikanovania, informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť, výchovného poradcu/psychológa a zástupcu vedenia školy. Pri vážnych prípadoch, ale aj pri agresii agresora zamestnanec zavolá políciu.
- b) Výchovný poradca školy si na vyšetrenie prizve daných žiakov (individuálne), zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a triednych učiteľov. O danom vyšetrení spíše zápis, ktorý výchovný poradca založí k riešeným prípadom a druhé vyhotovenie triedni učiteľa priložia ku katalógovým listom žiakov.
- c) V zápise popíše skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhne opatrenia na riešenie.
- d) Výchovný poradca školy v spolupráci s triednymi učiteľmi agresora a obeť si pozve na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov. K pohovoru prizvú aj riaditeľa školy. Aj o tomto stretnutí spíše zápis.
- e) Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov, riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe v súlade s vnútorným poriadkom školy, resp. Zákonom č. 300/2005 Z. z. a č. 372/1990 Zb.
- f) Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.
- g) V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa a v jeho neprítomnosti výchovného poradcu školy.

4.1.3 POSTUPNOSŤ KROKOV:

Pri vyšetrení hľadáme odpovede na otázky:

- Kto je obeť, koľko ich je?
 - Kto je agresor, koľkí sú?
 - Kedy, kde a ako ubližovali agresori obetiam?
 - K akým závažným prejavom došlo?
 - Ako dlho šikanovanie trvá?
- a) Vypočutie obeť (individuálne, ideálne tak, aby agresor nevedel o tom, že sa situácia rieši); ubezpečiť obeť že nepodnikneme žiadne kroky bez toho aby sme nezískali jej súhlas

- b) Vypočutie svedkov, zozbieranie a zazálohovanie dôkazových materiálov (špeciálne v prípade kyberšikany), zozbieranie svedkov ktorí budú pravdivo vypovedať (rozhovory svedkov individuálne). **Nikdy nekonfrontovať obeť a agresora!**
- c) Vypočutie agresora/ agresorov (ak ich je viac, tak individuálne)
- d) **Spísanie zápisu z vypočutia**, tento sa priloží k riešeným prípadom, a druhá kópia ku katalógovým listom žiakov. V zápise bude: popis skutočnosti, vyjadrenie obeť, vyjadrenie agresora, vyjadrenie svedkov, navrhnuté opatrenia
- e) **zaistenie ochrany obeť** (zvýšiť dozor, oslobodenie od dochádzky na niekoľko kritických dní...)
- f) Výchov. poradca (príp. zástupca pre daný stupeň) spolu s psychológom si pozve rodičov obeť (ZZ), rodičov agresora. **OSOBITNE**. Zápisničné spísanie. Rodičom obeť poskytnúť podporu; rodičov agresora požiadať o spoluprácu. V prípade že nespokojujú, len ich oboznámiť so situáciou a dať im podpísať zápis. Rodičov viacerých agresorov si pozývať **OSOBITNE**
- g) Celý prípad vyšetrovania sa realizuje pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia
- h) Vo vážnych prípadoch upovedomiť políciu, detského pediatra; kontaktovať CPPPaP.
- i) Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení obeť, svedkov, agresorov, **ZZ**; riaditeľ rozhodne o ďalšom postupe v súlade s vnútorným poriadkom školy
- j) Oboznámenie triedy: Oznámime spolužiakom či a ako budú vinníci potrestaní. Vo vážnejších prípadoch urobí riaditeľ školy. V prípade obáv o bezpečnosť obeť od tohto kroku upúšťaťame.

4.2 Zásady vedenia rozhovoru s aktérmi šikanovania, svedkami a zz:

a) Rozhovor s obeťou

- necháme dieťa samostatne hovoriť, citlivo ho povzbudzujeme, aby hovorilo čo najviac,
- po spontánnej výpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti
- "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?"
- obeť uistíme o jeho ochrane,
- môžeme dieťa požiadať, aby celý incident napísalo,
- ak je viditeľné zranenie, upovedomíme lekára, prípadne políciu,
- upovedomíme rodičov,
- pozor na falošné obvinenia.

b) Rozhovor s agresorom

- skôr ako začneme naostro vyšetrovať, zvážime, aká je možnosť agresora usvedčiť,
- ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv obeť, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre ochranu obeť,
- otvorene povieme o obvinení a sleduje reakcie (chránime obeť i svedkov),
- jednáme kľudne, bez emócií, premyslene,
- necháme samostatne hovoriť agresora, prípadne mu dáme celú situáciu napísať,

- kladieme mu jasné a presné otázky,
 - kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme,
 - aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu),
 - informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe.
- c) Rozhovor so svedkami**
- individuálne rozhovory,
 - kladieme konkrétne otázky,
 - volíme otvorené otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie - neviem
 - musíme čeliť výhovorkám.
- d) Rozhovor s rodičmi obeť**
- informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania,
 - ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa,
 - snažíme sa dohodnúť na spolupráci,
 - ak treba doporučíme spoluprácu z odborníkom v CPPPaP.
- e) Rozhovor s rodičmi agresora**
- oboznámime rodičov o podstate činu, o priebehu vyšetrovania i o celkovom správaní sa dieťaťa v škole,
 - u týchto rodičov, ktorí nemajú záujem spolupracovať a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme. Oboznámime ich o možných sankciách a o ďalšom postupe,
 - zápis z jednania im dáme podpísať,
 - ak treba doporučíme spoluprácu z odborníkom v CPPPaP.

4.3 Metódy riešenia šikanovania

a) Pri vyšetrení šikanovania žiakov sa budú v našej škole používať tieto metódy:

- zaistenie ochrany obetiam,
- rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou a agresormi,
- nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami – nikdy nekonfrontovať obeť a agresora,
- kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov,
- kontaktovanie špecializovaných inštitúcií – CPPPaP, SŠPP - zabezpečuje VP,
- využitie anonymnej dotazníkovej metódy...

b) Pri výskyte skupinového násillia voči obeť sa bude používať tento postup:

- okamžitá pomoc obeť,
- dohoda riaditeľa školy s výchovným poradcom, školským psychológom, triednymi učiteľmi a s ostatnými pedagogickými zamestnancami školy na postupe vyšetrovania,

- vlastné vyšetrenie,
- zabránenie nožnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- pokračujúca pomoc a podpora obeť,
- nahlásenie prípadu polícii – rozhodne riaditeľ školy,
- kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov – zabezpečia triedni učiteľia,
- kontaktovanie špecializovaných inštitúcií - CPPPaP, SŠPP.

5 ČL. 5 OPATRENIA NA RIEŠENIE SITUÁCIE

- **Opatreniami** na riešenie šikanovania **pre obeť a jej zákonných zástupcov**, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu sú najmä:
 - a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
 - b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
 - c) zaistenie bezpečia obeť,
 - d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.
- **Opatreniami** na riešenie šikanovania **pre agresora a jeho zákonných zástupcov**, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je agresor umiestnený na základe rozhodnutia súdu sú najmä:
 - a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra,
 - b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
 - c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona.
- **Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť** a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

6 ČL. 6 SPOLUPRÁCA ŠKOLY S ORGÁNMI ČINNÝMI V TRESTNOM KONANÍ A ORGÁNOM SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

- Riaditeľ školy je povinný **oznámiť orgánom činným v trestnom konaní** podozrenie, že žiak sa dopustil:
 - a) šikanovania,

b) spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.

- Riaditeľ školy je povinný **orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť**:
 - a) podozrenie podľa odseku 1,
 - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
 - c) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5.

7 ČL. 7 SPOLUPRÁCA ŠKOLY SO ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCAMI ŽIAKOV, OSOBAMI, KTORÉ SA OSOBNĚ STARAJÚ O DIEŤA ALEBO ZARIADENÍM, V KTOROM JE ŽIAK UMIESTNENÝ NA ZÁKLADE ROZHODNUTIA SÚDU

- Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci **s rodinou obete a s rodinou agresora.**
- Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na **zachovanie dôvernosti informácií.**
- Riaditeľ školy **môže odporučiť** zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, **umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.**
- O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy **vyhotovuje zápis,** z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

8 ČL. 8 ÚČINNOSŤ

Táto smernica nadobúda účinnosť 1. januára 2019.